

Alþingi

Reykjavík, 4. mars 1991

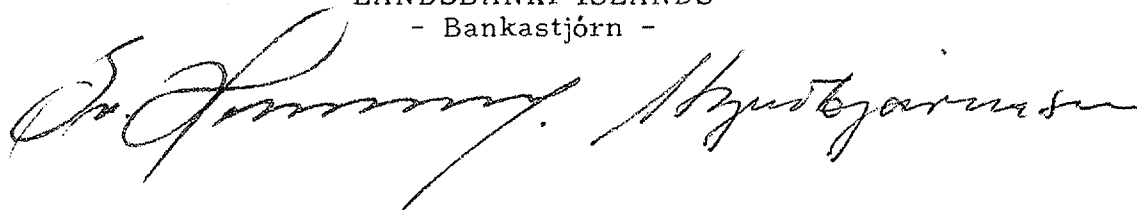
Erindi nr. P/13/1779
komudagur 4/3 1991

Alþingi
Fjárhags- og viðskiptanefnd neðri deildar
b.t. hr. Páls Péturssonar, alþingismanns
Alþingishúsinu við Austurvöll
101 REYKJAVÍK

Vér vísum til bréfs yðar, dags. 15. f.m., þar sem leitað er umsagnar Landsbankans um tvö lagafrumvörp varðandi erlenda fjárfestingu í íslensku atvinnulífi sem nú liggja fyrir Alþingi.

Frumvörp þessi hafa verið tekin til sameiginlegrar umfjöllunar af hálfu bankanna innan vébanda SÍV. Þegar á undirbúningsstigi var óskað umsagnar SÍV um frumvarpsdrög sem þá lágu fyrir í forsætisráðuneytinu og var ráðuneytinu send sameiginleg umsögn bankanna, dags. 21. september 1990. SÍV tók málið á nýjan leik fyrir þegar bréf yðar barst bönkunum í síðasta mánuði og hefur yður nú verið send sameiginleg umsögn þeirra. Landsbankinn á aðild að þeirri umsögn og vísar því til hennar sem svar við bréfi yðar.

Virðingarfyllst,
LANDSBANKI ÍSLANDS
- Bankastjórn -

SAMBAND
ÍSLENSKRA VIÐSKIPTABANKA

Reykjavík, 21. september 1990

Forsætisráðuneytið
b/t hr. Jóns Sveinssonar, aðstoðarmanns ráðherra,
Stjórnarráðshúsinu v/Lækjartorg
101 REYKJAVÍK

Samband ísl. viðskiptabanka (SIV) vísar til bréfs yðar, dags. 2. júlí s.l., þar sem óskað er umsagnar sambandsins um frumvarp til laga um fjárfestingu erlendra aðila í atvinnurekstri á Islandi. Jafnframt er óskað umsagnar um annað frumvarp er fylgir hinu fyrrnefnda og felur í sér breytingar á ýmsum lagaákvæðum sem nú takmarka erlenda fjárfestingu hér á landi.

Það er skoðun SIV að erlend fjárfesting í atvinnufyrirtækjum sé til þess fallin að styrkja atvinnuvegi landsmanna og stuðla að bættum lífskjörum. SIV vill því lýsa ánægju sinni með þá meginstefnu sem frumvörpin markar.

Engu að síður vill SIV koma á framfæri nokkrum athugasemdum við einstök ákvæði aðalfrumvarpsins. Hér er um eftirfarandi athugasemdir að ræða:

1. Í 2. tl. 4. gr. frumvarpsins er lagt til að áfram verði verulegar takmarkanir á fjárfestingu erlendra aðila í fiskiðnaðarfyrirtækjum og fyrirtækjum sem sinna útflutningi á ferskum fiski. SIV telur þessa skipan óheppilega.

Annars vegar verða starfsskilyrði þessara fyrirtækja lakari en fyrirtækja í öðrum atvinnugreinum þar sem erlend fjárfesting er heimil. Sést þetta einna gleggst þegar staða fiskiðnaðarfyrirtækja og annarra iðnfyrirtækja er borin saman.

Hins vegar er ljóst að bein fjárfesting erlendra aðila í fiskiðnaði gæti almennt komið íslensku atvinnulífi að miklu haldi, einkum atvinnulífi á landsbyggðinni. Í ýmsum tilvikum má jafnvel ætla að slík fjárfesting sé forsenda þess að uppbygging fiskiðnaðarfyrirtækja geti haldið áfram.

Að mati SIV er því rétt að fella brott allar takmarkanir á erlendri fjárfestingu bæði í fiskiðnaðarfyrirtækjum og fyrirtækjum sem sinna útflutningi á ferskum fiski. Í stað þess ætti að setja skýrar efnisreglur um starfsemi þessara fyrirtækja með það að markmiði að starfsemin nýtist atvinnulífi hér á landi sem best.

2. Samkvæmt 3. tl. 4. gr. er erlend fjárfesting í virkjunaréttindum vatnsfalla og jarðhita óheimil. SIV telur ákvæðið of fortakslaust og heimila beri erlenda eignaraðild að vatnsafls- og jarðgufuvirkjunum. Með því móti opnast nýir og fjölbreyttari möguleikar við öflun fjár til hönnunar, byggingar og viðhalds þessara mannvirkja.
3. Ákvæði 4. tl. og 4. gr. gerir ráð fyrir verulegum takmörkunum á fjárfestingu erlendra aðila í fyrirtækjum sem starfækja útvarpsstöðvar eða annast útgáfu dagblaða. Þótt rökin sem búa að baki þessu ákvæði séu ekki skýrt orðuð í athugasemdum við frumvarpið virðist sú hugsun hafa ráðið ferðinni að erlendir eignaraðilar muni ekki leggja nægilega rækt við íslenska menningu og þjóðerni. SIV telur rétt að fella brott þessar takmarkanir en efasemdum um erlenda eignaraðild sé eytt með skýrum efnisreglum um starfsemi þessara fyrirtækja en slíkar reglur eru þegar að hluta lögfestar, s.s. í útvarpslögum.
4. Ákvæði 5. tl. 4. gr. gerir ráð fyrir að erlend fjárfesting á sviði viðskiptabankastarfsemi verði leyfð að fullu í áföngum fram til ársins 1995. SIV er sammála þessari breytingu en

leggur áherslu á að íslenskar lagareglur um viðskiptabanka-
starfsemi verði aðlagðar evrópskum reglum innan þessara
tímamarka. I þessu sambandi vill SIV minna sérstaklega á
nauðsyn þess að starfsskilyrði erlendra bankaútibúa, sbr.
b) 8. tl. 4. gr., verði skilgreind.

5. SIV getur fallist á réttmæti þess að stjórnvöld geti í vissum
tilvikum haft afskipti af fyrirhugaðri fjárfestingu erlends aðila
í atvinnurekstri hér á landi. Á hinn bóginn telur SIV
ákvæði 7. tl. 4. gr. um hámarksfjárhæð slíkrar fjárfestingar
á ári óraunhæfa í ljósi þeirra breytinga sem hafa orðið og
munu verða á sviði gjaldeyrismála á næstu árum. Því er
lagt til að ákvæðið verði fellt brott enda er unnt að beita
ákvæðum 10. tl. 4. gr. ef mikið liggur við.
6. I 11. tl. 4. gr. er að finna sérákvæði um takmarkanir á
erlendri fjárfestingu í fasteignum. Að mati SIV á frumvarpið
einungis að hafa að geyma reglur sem varða erlenda fjár-
festingu í atvinnurekstri, sbr. m.a. heiti frumvarpsins. Af
þeim sökum er lagt til að ákvæðið myndi sjálfstæða málsgrein
í frumvarpinu (2. mgr.) og orðist svo:

"Erlendur aðili og atvinnufyrirtæki undir erlendum yfir-
ráðum er heimilt að öðlast eignarrétt og afnotarétt yfir
fasteign til beinnar notkunar í atvinnustarfsemi sinni.
Leggja skal fyrir dómsmálaráðuneytið samninga, afsöl eða
önnur heimildarskjöl vegna eignar- og afnotaréttinda
framangreindra aðila hér á landi og öðlast gerningur eigi
gildi fyrr en ráðuneytið hefur staðfest hann með áritun
sinni".

Að öðru leyti er lagt til að lög um eignarrétt og afnotarétt
af fasteignum kveði á um erlenda eignaraðild að fasteignum.
I því efni skal þó lögð áhersla á að ákvæði þeirra laga séu
samræmd breytingum á sviði gjaldeyrismála og innlendum aðilum
gert kleyft að bjóða fasteignir sem veð fyrir skuldbindingum
sínun við erlenda aðila.

7. Í 10. gr. frumvarpsins er kveðið svo á að samstarfsnefnd ráðuneyta sé sett á fót viðskiptaráðherra til ráðuneytis um leyfisveitingar vegna erlendra fjárfestinga. SIV telur óþarft að kveða á um lagaframkvæmdina með þeim hætti sem gert er í ákvæðinu. Aðalatriðið er að framkvæmdin sé í höndum og á ábyrgð eins ráðherra sem hagi vinnubrögðum eftir því sem hann telur réttast hverju sinni.

Hvað fylgifrumvarpið varðar vill SIV benda á að ekki virðist gert ráð fyrir að afnumdar séu verulegar takmarkanir á erlendri fjárfestingu á sviði loftferða og kaupskipaútgerðar. Í athugasemdum við frumvarpið er enga skýringu að finna á þessari tilhögun. SIV leggur til að þessar takmarkanir verði felldar brott og ákvæðum þess efnis bætt í frumvarpið.

Að endingu vill SIV ítreka ánægju sína með meginstefnu frumvarpanna og vonast til að þau verði lögð fram í upphafi þings með þeim breytingum sem að framan er lýst.

Virðingarfyllst,

F.h. Sambands Íslenskra viðskiptabanka